

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
SVEIKATOS REIKALŲ KOMITETAS**

SPRENDIMAS

DĖL SVEIKATOS PIEŽIŪROS PASLAUGŲ ĮKALINIMO VIETOSE

2022 m. gruodžio 21 d. Nr. 111-S-

Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimo Sveikatos reikalų komitetas (toliau – Komitetas), 2022 m. lapkričio 30 d. išvažiuojamojo posėdžio Laisvės atėmimo vietų ligoninėje (toliau – LAVL) metu išklausęs Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos, Kauno teritorinės ligonių kasos, LAVL darbuotojų, nuteistųjų kolektyvo tarybų atstovų informaciją dėl sveikatos priežiūros paslaugų teikimo įkalinimo vietose,

pažymi, kad apsilankius LAVL Priėmimo ir skubios pagalbos, Slaugos ir palaikomojo gydymo, Konsultacijų ir diagnostikos, Psichiatrijos skyriuose ir laboratorijoje pastebėta, kad pastatai renovuoti, visoje teritorijoje organizuota apsauga, patalpos šildomos, suremontuotos, tvarkingos, švarios, jose sukomplektuota medicinos įranga, tačiau daugelis jų yra tuščios, neefektyviai naudojamos, t. y. didžiuliuose pastatuose gydomi tik keli ar keliolika pacientų.

atkreipia dėmesį, kad 2022 m. liepos mėnesį panaikintos vidaus ligų ir reanimacijos- intensyviosios terapijos stacionarų paslaugos, nors poreikis vidaus ligų paslaugoms yra didelis; be išsamios analizės nuo 2023 m. sausio 1 d. atsisakoma veikiančios laboratorijos dalies funkcijų (tyrimų atlikimo), perduodant tyrimų atlikimą UAB „Diagnostikos laboratorija“, o 2024 m. planuojama steigti „vegetacinių“ ligonių skyrių. Taigi, darytina išvada, kad LAVL vadovybės planavimas ir sprendimų priėmimas yra chaotiškas, neatlikus išsamios analizės ir neturint nei trumpalaikės, nei ilgalaikės vizijos ir strategijos, kokia kryptimi plėtoti sveikatos priežiūros paslaugas, nors bendras LAVL finansavimas siekia apie 9 mln. Eur. per metus.

pastebi, kad Komiteto apsilankymo Konsultacijų ir diagnostikos skyriuje metu gydytojo odontologo kabinete ir prie jo nebuvo laukiančiųjų pacientų, o, pasiteiravus gydytojos odontologės apie tą dieną pacientų skaičių, kuriems suteiktos odontologinės paslaugos, buvo pateikti duomenys, kad buvo priimti 5 pacientai, iš kurių vienam teiktos paslaugos dėl karieso, kitiems paskirti vaistai, o vienas

neatvyko, nors nuteistųjų kolektyvo tarybų atstovai daugiausiai nusiskundimų išsakė dėl gydytojo odontologo paslaugų prieinamumo. Akivaizdu, kad odontologinių paslaugų teikimo organizavimas yra netinkamas (2022 m. suteiktos tik 331 odontologo konsultacijos, nors nuteistųjų dantų būklė yra nepatenkinama). Kitose Konsultacijų ir diagnostikos skyriaus patalpose, kurios yra normaliai pritaikytos sveikatos priežiūros paslaugų teikimui, yra šildomos ir jose sukomplektuota medicinos įranga, apsilankymo metu nebuvo nei pacientų, nei gydytojų, teikiančių antrines ambulatorines asmens sveikatos priežiūros paslaugas (kardiologijos, radiologijos, endoskopijos, oftalmologijos, otorinolaringologijos, pulmonologijos ir kt.). Nuteistųjų tarybos akcentavo ir tai, kad pacientų patekimas pas šeimos gydytoją ar kitą asmens sveikatos priežiūros specialistą užima daug laiko (nuo 2 savaičių iki kelių mėnesių), o sprendimą dėl paciento patekimo priima ne sveikatos priežiūros specialistas, o bausmių vykdymo sistemos pareigūnas. Nuteistieji išreiškė pageidavimą, kad tie, kurie turi galimybę išvykti, dirbti laisvėje ir sugrįžti į bausmės atlikimo vietą, norėtų atsisakyti asmens sveikatos priežiūros paslaugų LAVL ir pasirinkti civilinę sveikatos priežiūros įstaigą ir/ar sveikatos priežiūros specialistą bei apmokėti už paslaugas savo lėšomis.

atkreipia dėmesį, kad remiantis LAVL duomenimis yra kritinis trūkumas šių asmens sveikatos priežiūros paslaugų specialistų: gydytojų psichiatrų, šeimos gydytojų, vidaus ligų gydytojų, medicinos psichologų. LAVL patvirtintos 424 pareigybės, iš kurių - 260 sveikatos priežiūros specialistų pareigybės, iš jų užimtos 42,3 gydytojų pareigybės, 170,75 kitų sveikatos priežiūros specialistų (bendrosios praktikos slaugytojų, vyresniųjų slaugos administratorių, odontologų padėjėjų, radiologijos technologų, sveikatos statistikų, medicinos psichologų, medicinos biologų, vaistininkų, slaugytojų padėjėjų ir kt.) pareigybės, 46,95 laisvos pareigybės.

pažymi, kad pagal galiojantį teisinį reguliavimą LAVL asmens sveikatos priežiūros specialistai turi teisę teikti paslaugas tokiu veiklos adresu, kuriame yra įdarbinti, specialistų siuntimas į nutolusį padalinį (kitą veiklos adresą) nėra licencijuotas Valstybinės akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybos. Gydytojai psichiatrai teikia pirmines psichikos sveikatos priežiūros paslaugas nutolusiuose LAVL padaliniuose, išskyrus Panevėžio pataisos namus, Pravieniškių pataisos namų-atvirosios kolonijos 2, 3 sektorius, kurių pacientai atvežami į LAVL, nors visi yra įdarbinti LAVL veiklos adresu, Pravieniškių g. 57. LAVL neturi pakankamų žmogiškųjų išteklių, kad kiekviename nutolusiame padalinyje suformuotų psichikos sveikatos komandą, atitinkančią licencijavimo reikalavimus.

akcentuoja, kad, nors LAVL informacinėje sistemoje įdiegta priminimo sistema apie tam tikro amžiaus ar rizikos grupės pacientams prieinamas gimdos kaklelio vėžio, krūties vėžio, priešinės liaukos vėžio, storosios žarnos vėžio, širdies ir kraujagyslių ligų prevencines programas ir statistiniai duomenys rodo, kad bendras dalyvavusiųjų prevencinėse programose skaičius padidėjo, tačiau daugelis nuteistųjų tarybų atstovų (išskyrus Panevėžio moterų kalėjime esančias

nuteistąsias) teigė, kad yra nepakankamai informuojami apie šias prevencines programas, nepakankamas jų edukavimas šiais klausimais.

pažymi, kad susitikimo metu nuteistieji iškėlė problemą dėl nepakankamo nereceptinių vaistų prieinamumo, nes neprekiuojama įkalinimo įstaigų parduotuvėse (negalima įsigyti purškalo į nosį, vaistų nuo karščiavimo, mažinančių rūgštingumą ir kt.), kuriais civiliniame gyvenime leidžiama prekiauti parduotuvėse ir degalinėse.

reiškia susirūpinimą, kad dėl ilgai trunkančių procesų, taikant atleidimą nuo tolesnio bausmės vykdymo ar lygtinio paleidimo, sunkiai sergantys nuteistieji, kuriems reikalinga slauga ar paliatyvioji pagalba, toliau atlieka bausmę įkalinimo įstaigose, nors tokie ligoniai jau būna praradę pavojingumą visuomenei ir galėtų būti gydomi laisvėje slaugos ar globos įstaigose.

n u s p r e n d ž i a:

1. Siūlyti Teisingumo ministerijai kartu su Sveikatos apsaugos ministerija:

1.1. Parengti trumpalaikę ir ilgalaikę viziją ir strategiją dėl sveikatos priežiūros paslaugų teikimo perspektyvų įkalintiems asmenims, atlikti reikiamas analizes ir skaičiavimus, kurie padėtų numatyti ir pagrįsti ilgalaikius valstybės strateginius veiksmus.

2. Siūlyti Sveikatos apsaugos ministerijai:

2.1. Peržiūrėti teisės aktus, reglamentuojančius mobiliųjų ambulatorinių paslaugų teikimą, prie teikiamų paslaugų įtraukiant antrines ambulatorines psichiatrijos sveikatos priežiūros paslaugas ir kitas sveikatos priežiūros paslaugas pagal nustatytą poreikį.

2.2. Apsvarstyti galimybę pavesti Valstybinei akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybai atlikti LAVL auditą.

3. Siūlyti Teisingumo ministerijai ir Kalėjimų departamentui prie Teisingumo ministerijos:

3.1. Spręsti klausimą dėl efektyvesnio patikėto turto valdymo (patalpų ir medicinos įrangos panaudojimo) LAVL, teikiant sveikatos priežiūros paslaugas įkalintiems asmenims, ieškoti galimybių patalpas naudoti racionaliau.

3.2. Peržiūrėti LAVL struktūrą, įvertinti dalies laboratorijos funkcijų perdavimo UAB „Diagnostikos laboratorija“ tikslingumą ir spręsti klausimą dėl vidaus ligų stacionarinių ir dienos stacionaro paslaugų įkalintiems asmenims atkūrimo galimybių LAVL.

3.3. Ieškoti sprendimų dėl asmens sveikatos priežiūros specialistų finansinio motyvavimo dirbti LAVL mechanizmo, įskaitant ir vykimą į LAVL nutolusį padalinį teikti sveikatos priežiūros paslaugas.

3.4. Gerinti asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo organizavimą įkalinimo vietose, užtikrinant:

3.4.1. kad laikas nuo paciento kreipimosi momento iki asmens sveikatos priežiūros paslaugos gavimo laiko LAVL neviršytų Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 15(3) straipsnyje nustatytų terminų;

3.4.2. kad sprendimą dėl paciento patekimo pas asmens sveikatos priežiūros specialistą priimtų ne bausmių vykdymo sistemos pareigūnas, o sveikatos priežiūros specialistas;

3.4.3. odontologinių paslaugų prieinamumą ženkliai didesniai nuteistųjų skaičiui.

3.5. Apsvarstyti galimybes suteikti teisę laisvėje dirbantiems nuteistiesiems atsisakyti asmens sveikatos priežiūros paslaugų LAVL ir pasirinkti sveikatos priežiūros įstaigą ir sveikatos priežiūros specialistą Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo 4 straipsnyje nustatytais pagrindais.

3.6. Peržiūrėti teisės aktus ir inicijuoti jų pakeitimus, kad sunkiai sergantiems nuteistiesiems, kuriems reikalinga slauga ar paliatyvioji pagalba, būtų greičiau taikomas atleidimas nuo bausmės vykdymo ar lygtinis paleidimas ir šie asmenys būtų perkelti į socialinių paslaugų įstaigas.

3.7. Organizuoti aktyvesnį įkalintų asmenų informavimą apie prevencines programas ir jų švietimą šiuo klausimu.

3.8. Užtikrinti geresnį nereceptinių vaistų prieinamumą įkalintiems asmenims, sudarant galimybę įsigyti bausmės atlikimo įstaigose panašų asortimentą vaistų, koks yra Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos tvirtinamose vaistinių preparatų mažmeninės prekybos įmonių sąraše nurodytose veiklos vietose (pvz. parduotuvėse, degalinėse ir pan.).

Komiteto pirmininkas

Antanas Matulas

DETALŪS METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos Respublikos Seimas, Gedimino pr. 53, 01109 Vilniaus m., Lietuva (2022-12-22 16:32:40)
Dokumento pavadinimas (antraštė)	SPRENDIMAS DĖL SVEIKATOS PIEŽIŪROS PASLAUGŲ ĮKALINIMO VIETOSE
Dokumento rūšys	-
Dokumento registracijos data ir numeris	2022-12-22 Nr. 111-S-32
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	-
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Antanas Matulas, Seimo narys
Parašo sukūrimo data ir laikas	2022-12-22 16:29:00 (GMT+02:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2022-12-22 16:29:34 (GMT+02:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugos teikėją	EID-SK 2016,2.5.4.97=#160e4e545245452d3130373437303133,AS Sertifitseerimiskeskus,EE
Sertifikato galiojimo laikas	2019-09-18 20:08:20–2024-09-16 23:59:59
Parašo paskirtis	Registravimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Seimo kanceliarija, Dokumentų valdymo sistema
Parašo sukūrimo data ir laikas	2022-12-22 16:29:36 (GMT+02:00)
Parašo formatas	XAdES-EPES
Laiko žymoje nurodytas laikas	-
Informacija apie sertifikavimo paslaugos teikėją	RCSC IssuingCA,VI Registru centras - i.k. 124110246,RCSC,LT
Sertifikato galiojimo laikas	2022-02-28 10:34:07–2025-02-27 10:34:07
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	-
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	-
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	-
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	DocLogix v12.8.7.0
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Tikrinant dokumentą nenustatyta jokių klaidų (2022-12-22 16:32:40)
Elektroninio dokumento nuorašo atspausdinimo data ir ją atspausdinęs darbuotojas	2022-12-22 16:32:40 atspausdino Milda Neverkevičienė
Paieškos nuoroda	-
Papildomi metaduomenys	-